

ผลของการใช้รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมต่อระดับคุณธรรมจริยธรรมของ
นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาการจัดการโรงพยาบาล มหาวิทยาลัย
หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

The Effect of Using Model of Moral and Ethics Development on Moral
and Ethics Level of Students in Bachelor of Public Health Program in
Hospital Management, Huachiew Chalermprakiet University

ดวงพร กตัญญูตานนท์¹, กมลทิพย์ รัตนสุวรรณชัย²

คณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

Tuangporn Katanyutanon¹, Kamonthip Rattanasuwannachai²

Faculty of Public and Environmental Health,

Huachiew Chalermprakiet University

E-mail: tuangpornk@hotmail.com¹

E-mail: kamonthip_r@hotmail.com²

Received: September 18, 2018; Revised: March 25, 2019; Accepted: May 14, 2019

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง แบบกลุ่มเดียววัดก่อนหลังการทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมและรายด้านของนักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาการจัดการโรงพยาบาล มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ก่อนและหลังใช้รูปแบบพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาการจัดการโรงพยาบาล ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา HM 4353 จริยธรรมในการจัดการโรงพยาบาล ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 108 คน เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย 1) แบบวัดคุณธรรมจริยธรรม 2) รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย การสอนคุณธรรมจริยธรรม การกำหนดกติกาการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมในห้องเรียน การจัดทำธนาคารความดี การวิเคราะห์สถานการณ์ข่าวเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้วยเสียงเพลง 3) แบบวัดความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที่แบบกลุ่มตัวอย่างไม่มีอิสระต่อกัน และสถิติทดสอบวิลคอกชัน

ผลการศึกษาพบว่าหลังทดลอง กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ในรายด้านพบว่าคะแนนเฉลี่ยด้านขยัน ด้านอดทน ด้านประหยัด และด้านกตัญญู สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ส่วนด้านเมตตา และด้านซื่อสัตย์ มีคะแนนเฉลี่ย

หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนี้มีประสิทธิผลทำให้นักศึกษามีคะแนนคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม คุณธรรมจริยธรรม ความพึงพอใจ

ABSTRACT

According to the study, a quasi experiment research methodology with one group pretest posttest design was employed in the research. The objectives of this research were to compare morals and ethics of the student studying in the bachelor of public health program in Hospital Management, Huachiew Chalermprakiet University as overall and each aspect. The model of moral and ethics development was used before and after comparison. Also, the study was aimed to study the student satisfaction towards a use of model of moral and ethics development. The sample was 108 students who studied in bachelor of public health program in Hospital Management and enrolled in the course HM 4353, Ethics in Hospital Management, in the second semester of academic year 2017. The research instruments consisted of 1) moral and ethics questionnaire, 2) model of moral and ethics development, consisting of teaching morals and ethics, rules of moral and ethics practice in classroom, bank of moral and ethics, news and situational analysis in accordance with moral and ethics, and music and moral activities 3) the student satisfaction questionnaire towards model of moral and ethics development. Statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test (dependent samples) and Wilcoxon signed rank test. The research findings showed that the sample gained significantly higher mean scores in accordance with moral and ethics than the score before the survey (p -value <0.01). In each aspect, it was found that the mean score of diligence, tolerance, economy and gratitude was significantly higher than before the survey (p -value <0.01). However, mercy and honesty had no statistically significant differences after the survey. The student satisfaction towards model of moral and ethics development was at a high level. These findings revealed that the model of moral and ethics development enhanced the students' higher moral and ethics scores.

KEYWORDS: Model of Moral and Ethics Development, Moral and Ethics, Satisfaction

บทนำ

ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนดเป้าหมายด้านคุณภาพการศึกษาข้อหนึ่งว่าการแสดงออกด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนเพิ่มขึ้น (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2560) รวมทั้งในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จะเห็นได้ว่าการศึกษาของประเทศให้ความสำคัญต่อการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม

คุณธรรมจริยธรรมมีความสำคัญในทุกด้านของชีวิต (Gulcan, 2015) เป็นสิ่งสำคัญมากในสังคมไทย ใช้สำหรับการควบคุมแบบพฤติกรรมของคนในสังคมให้มีการดำรงชีวิตอย่างถูกต้องตามทำนองคลองธรรม (สุทธิพร บุญส่ง, 2549) และการศึกษาเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยเหลือนคนรุ่นใหม่ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม (Iorga, Cinhodaru, & Romedea, 2013)

การพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้คู่คุณธรรมจริยธรรมให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศเป็นภารกิจโดยตรงของสถาบันการศึกษา (อภิญญา ทหารวานิช, ศศิประภา อนุศิลป์, และ พลอยไพรินทร์ ขอดคำตัน, 2559) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเป็นสถาบันการศึกษาที่ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา โดยกำหนดเป็นอัตลักษณ์ยึดมั่นในคุณธรรม 6 ประการ ประกอบด้วย ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู (มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, 2559ก) หลักสูตรสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์

บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโรงพยาบาลเป็นหลักสูตรหนึ่งของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาตามแนวทางคุณธรรม 6 ประการดังกล่าว

อย่างไรก็ตามในหลักสูตรนี้ นักศึกษายังมีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยบางส่วน มีการขาดเรียน เข้าเรียนสาย ไม่ส่งงานตามกำหนดเวลา เข้าสอบสาย ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียน และปัญหาสำคัญคือ มีการทุจริตในการสอบ ปีการศึกษา 2558 พบ 1 ราย ปีการศึกษา 2559 พบ 2 ราย (มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, 2559ข; 2560ข) บทลงโทษคือ ปรับตกทุกรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษานั้น ทำทัณฑ์บนเป็นลายลักษณ์อักษร และตัดคะแนนความประพฤติ ส่งผลให้สำเร็จการศึกษาช้า มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น กระทบต่อเศรษฐกิจและความขัดแย้งของครอบครัว บางกรณีที่นักศึกษามีผลการเรียนไม่ดี ทำให้พินสภาพ

วิชา HM 4353 จริยธรรมในการจัดการโรงพยาบาล เป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตรเรียนในชั้นปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 2 ได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โดยมีกิจกรรมการพัฒนาที่หลากหลาย กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551) กล่าวว่าในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การอบรมสั่งสอนโดยตรงของผู้ปกครองหรือครูผู้เกี่ยวข้อง การฝึกการเอาใจเขามาใส่ใจเรา การเปิดโอกาสให้บุคคลได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม การมีตัวแบบในสังคมที่ทำพฤติกรรมคุณธรรม การเล่านิทานเสริมสร้างคุณธรรม หรือการสร้างสังคมจำลองให้บุคคลเรียนรู้ถึงการอยู่ร่วมกันโดยใช้คุณธรรม เป็นต้น แต่การเลือกใช้กลวิธี

เสริมสร้างคุณธรรมเพียงวิธีการหนึ่งวิธีการใดนั้น ยังมีประสิทธิผลจำกัด ควรเสริมสร้างคุณธรรมผ่านกิจกรรมที่บูรณาการกลวิธีต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อ ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปลูกฝังคุณธรรมแก่ เด็กและเยาวชน ซึ่งวิชา HM 4353 จริยธรรมในการ จัดการโรงพยาบาลได้เปิดดำเนินการสอนตั้งแต่ ปีการศึกษา 2556 โดยมีกิจกรรมการพัฒนาหลายกิจกรรม และมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมในบางปีการศึกษา ซึ่ง กิจกรรมที่กำหนดขึ้นควรพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน แต่ยังไม่เคยมีการ ศึกษาว่ารูปแบบกิจกรรมที่กำหนด สามารถพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาหรือไม่ รวมทั้งได้ ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพบว่ารูปแบบการพัฒนา มีกิจกรรมที่แตกต่างกัน (มณีภรณ์ ทฤษณาวดี, จำนง สดคมขำ, ศิริลักษณ์ คงมนต์, และ ญัฐิกา ลีสกุล, 2559; วินัย หมั่นรักษ์ และ นพรัตน์ ชัยเรือง, 2557) อย่างไรก็ตามการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องที่ ต้องใช้เวลาและวิธีการที่หลากหลาย ในกระบวนการ พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม จำเป็นต้องแสวงหาวิธีการ ที่มีลักษณะแตกต่างกันและรูปแบบที่มีความ หลากหลายมากขึ้น (นงลักษณ์ วิรัชชัย, บุษพา เมฆศรีทองคำ, และ ชีรวัดน์ ฒะราช, 2551) คณะ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมที่ประกอบด้วย 6 กิจกรรม ในวิชา HM 4353 จริยธรรมในการจัดการโรงพยาบาล และศึกษาระดับ คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน ในวิชาดังกล่าว ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นแนวทางใน การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาในการจัด การเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมและรายด้านของนักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุข ศาสตร์บัณฑิต สาขาการจัดการโรงพยาบาล มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ก่อนและหลัง ใช้รูปแบบพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาหลักสูตร สาธารณสุขศาสตร์บัณฑิต สาขาการจัดการโรงพยาบาล มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

สมมติฐาน

คะแนนคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมและ รายด้านของนักศึกษาภายหลังการเข้าร่วมการเรียน การสอนรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในวิชา HM 4353 จริยธรรมในการจัดการโรงพยาบาลสูงกว่า ก่อนเข้าร่วม

ข้อจำกัดของการวิจัย

เป็นวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียววัดผลก่อน และหลัง ไม่มีกลุ่มเปรียบเทียบ ไม่มีการสุ่มตัวอย่าง เข้ากลุ่ม จึงอาจมีปัจจัยอื่นนอกจากรูปแบบการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรม ที่มีผลต่อระดับคุณธรรมจริยธรรม ได้

ประโยชน์ที่ได้รับ

ได้รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของ นักศึกษา เพื่อนำไปประยุกต์ในการจัดการเรียนเพื่อ สร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมในวิชาอื่นๆ ในหลักสูตร

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม ของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538) ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนแรกที่เป็นดอกและผล แสดงถึงพฤติกรรมกรรมการทำความดี ละเว้นความชั่ว ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมต่างๆ ส่วนที่สองเป็นลำต้นแสดงถึงสาเหตุทางจิตใจ 5 ลักษณะ ประกอบด้วย 1. ทักษะคุณธรรม และค่านิยม 2. เหตุผลเชิงจริยธรรม 3. ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน 4. ความเชื่ออำนาจในตน 5. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งเหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง เจตนาของการกระทำ ที่ทำเพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวหรือพวกพ้อง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความมานะพยายามฝ่าฟันอุปสรรคในการทำสิ่งหนึ่งโดยไม่ย่อท้อ และสุดท้ายคือ ส่วนที่เป็นราก หมายถึง ลักษณะพื้นฐานทางด้านจิตใจปริมาณเหมาะสมกับอายุวัย ซึ่งหนึ่งในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา คือ ลักษณะของเหตุผลเชิงจริยธรรม เพราะนักศึกษาเป็นวัยที่ให้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้ (ปัญพร ศรีปลั่ง และ พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ, 2558) รวมทั้งการใช้แรงจูงใจเพื่อจูงใจนักศึกษาให้มีพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมที่ดี

จากการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โคลเบิร์ก (Kohlberg), 1976 อ้างถึงใน นางลักษณ วิรัชชัย และคณะ, 2551 กล่าวถึงพัฒนาการทางจริยธรรม โดยเชื่อว่าการบรรลุนิติภาวะทางจริยธรรมของบุคคลนั้น จะแสดงออกในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม เนื่องจากเหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลไม่ขึ้นกับกฎเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ แต่ขึ้นกับตัวบุคคลเอง และได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ 6 ขั้น ที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ในระดับที่ 2 ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level) เป็นระดับที่บุคคลจะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อย

ปรับตัวเลียนแบบหรือคล้อยตามคนในกลุ่มเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ รู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนที่เป็นหน่วยหนึ่งในสังคม แสดงบทบาทของตนได้เหมาะสมเมื่ออยู่ในสังคม แบ่งออกเป็น 2 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 3 การมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และชั้นที่ 4 การปฏิบัติตามบทบาททางสังคมซึ่งจะพบในอายุ 13-16 ปี และผู้ใหญ่โดยทั่วไป จะใช้หลักทำตามหน้าที่ของสังคม เห็นความสำคัญของกฎเกณฑ์ระเบียบต่างๆ โดยปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ของสังคมอย่างเคร่งครัด ทฤษฎีการปลูกฝังจริยธรรมด้วยเหตุผล (Moral Reasoning) ของโคลเบิร์ก (Kohlberg), 1976 อ้างถึงใน อาชวีภริชญ์ น้อมเนียน และ สมบูรณ์ ศิริสรรหิรัญ, 2558 ใช้กิจกรรมที่สำคัญในการพัฒนาจริยธรรมคือ การอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1. ผู้ดำเนินการเสนอประเด็นปัญหาหรือเรื่องราวที่มีความยากแก่การตัดสินใจ 2. แยกผู้อภิปรายออกเป็นกลุ่มย่อยตามความคิดเห็นที่แตกต่างกัน 3. ให้กลุ่มย่อยอภิปรายเหตุผล พร้อมหาข้อสรุปว่าเหตุผลที่ถูกต้อง-ผิด หรือควรทำ ไม่ควรทำ เพราะเหตุอะไร และ 4. สรุปเหตุผลของฝ่ายที่คิดว่าควรทำหรือไม่ควรทำ

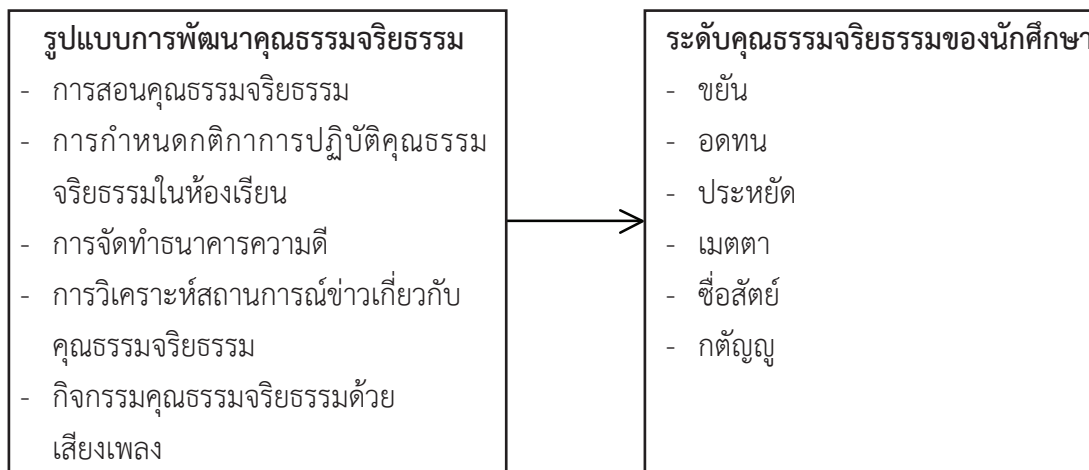
การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาสามารถทำได้โดยการออกแบบกิจกรรมที่มีหลากหลาย และสามารถพัฒนาได้โดยการจัดสภาพการ พัฒนาให้เหมาะสมกับช่วงวัย (ปัญพร ศรีปลั่ง และ พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ, 2558) และสามารถทำได้หลายวิธี การพัฒนาระดับจริยธรรมจะต้องเริ่มต้นจากการเรียน โดยสร้างความรู้ความเข้าใจในลำดับแรก เพื่อให้เข้าใจความหมายแนวทางการปฏิบัติตน เป็นการชี้แนวทางให้นักศึกษาเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ดี และเมื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแล้วต้องมีการสร้างแนวทางการปฏิบัติให้ (อัจฉริยา สุวรรณเชษฐ, ชัยพจน์

รังกาม, และ สฎายุ ธีระวณิชตระกูล, 2560) พรนิภา จันทรน้อย, วีระศักดิ์ ชมภูคำ, ประวัติ พันผาสุข, และ เรื่องวิทย์ นนทภา (2559) ได้ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา คือ สอดแทรกหรือบูรณาการหลักคุณธรรมจริยธรรมในการสอนทุกรายวิชา อุบลศรี อุบลสวัสดิ์ (2553) ได้สอดแทรกจริยธรรมในการสอนโดยใช้เพลงไทย พบว่าคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ รวมทั้งการเรียนรู้จากสื่อมวลชนถือเป็นการให้ตัวแบบที่สำคัญที่จะช่วยให้บุคคลสามารถรับรู้ในสิ่งที่ประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและสิ่งที่จะต้องพัฒนาเพื่อให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม (ศิณาภรณ์ หู้เต็ม, 2552) จากแนวคิดดังกล่าวจึงนำสู่การกำหนดเป็นรูปแบบ

พัฒนาคุณธรรมนักศึกษา โดยประกอบด้วยการสอนคุณธรรมจริยธรรม การกำหนดกติกาการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมในห้องเรียนซึ่งเป็นช่วงวัยของนักศึกษา ตามขั้นที่ 4 การปฏิบัติตามบทบาททางสังคมของโคลเบอร์ก (Kohlberg), 1976 อ้างถึงใน อาชวีภุริชญ์ น้อมเนียน และ สมบูรณ์ ศิริสรรหิรัญ, 2558 การจัดทำธนาคารความดี โดยใช้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้ทำความดี และการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การวิเคราะห์สถานการณ์ข่าวเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม และกิจกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้วยเสียงเพลง เป็นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสำหรับคุณธรรมจริยธรรมประกอบด้วย ชยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู มาจากอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ดังภาพที่ 1

ตัวแปรจัดกระทำ (Treatment Variable)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง แบบกลุ่มเดียววัดก่อนหลังการทดลอง (Quasi-Experimental, One Group Pretest Posttest Design)

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาคั้งนี้ คือ นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาการจัดการโรงพยาบาล ปีการศึกษา 2560 จำนวน 364 คน

ตัวอย่าง คือ นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาการจัดการโรงพยาบาล เลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา HM 4353 จริยธรรมในการจัดการโรงพยาบาล ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 114 คน โดยกำหนดคุณสมบัติตามเกณฑ์คัดเข้า ดังนี้

1. ทำแบบวัดคุณธรรมจริยธรรม ทั้งก่อนและหลังทดลอง
2. ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ
3. เข้าร่วมกิจกรรมในรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม 6 กิจกรรม
4. ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย ได้จำนวนที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์คัดเข้า 108 คน คิดเป็นร้อยละ 29.67 ของประชากร

เครื่องมือ

มี 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง รายละเอียดดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1.1 แบบสอบถามวัดคุณธรรมจริยธรรม พัฒนาโดยคณะผู้วิจัย ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ผลการเรียน ลักษณะที่พักอาศัย และอาชีพ ผู้ปกครอง เป็นแบบเลือกตอบ และเติมข้อความจำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา จำนวน 48 ข้อ สร้างจากกรอบแนวคิดคุณธรรม 6 ประการ ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ประกอบด้วย ขยัน 7 ข้อ อดทน 7 ข้อ ประหยัด 10 ข้อ เมตตา 6 ข้อ ซื่อสัตย์ 11 ข้อ และกตัญญู 7 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย มีการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวอยู่เป็นประจำ มีการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวเกือบทุกครั้ง มีการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวเป็นบางครั้งคราว มีการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวนานๆ ครั้ง และไม่เคยมีการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวเลย ให้คะแนน 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ ในข้อคำถามเชิงลบ ให้คะแนนกลับกัน เกณฑ์การจัดระดับคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษา ใช้วิธีหาอันตรายภาคชั้นโดยใช้ค่าพิสัย แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด 201.6-240.0 คะแนน ระดับมาก 163.2-201.5 คะแนน ระดับปานกลาง 124.8-163.1 คะแนน ระดับน้อย 86.4-124.7 คะแนน และระดับน้อยที่สุด 48.0-86.3 คะแนน ในรายด้าน คำนวณเช่นเดียวกัน (ประคอง กรรณสูต, 2538)

1.2 แบบวัดความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในวิชา HM 4353 จริยธรรมในการจัดการโรงพยาบาล จำนวน 6 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย พึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง

น้อย และน้อยที่สุด ให้คะแนน 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ เกณฑ์การจัดคะแนนความพึงพอใจ ใช้เกณฑ์ตามระดับคุณภาพการศึกษาภายใน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2560) แบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้ พึงพอใจมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 คะแนน พึงพอใจมาก มีคะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 คะแนน พึงพอใจปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 คะแนน พึงพอใจน้อย มีคะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 คะแนน พึงพอใจน้อยที่สุด ≤ 1.50 คะแนน

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) แบบสอบถาม จากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคุณธรรมจริยธรรม 2 ท่าน และด้านการศึกษา 1 ท่าน ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ในส่วนของแบบสอบถามคุณธรรมจริยธรรม และความพึงพอใจได้ทดลองใช้กับนักศึกษาสาขาการจัดการโรงพยาบาล ชั้นปีที่ 4 จำนวน 40 คน และหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ 0.832 และ 0.904

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมประกอบด้วย

2.1 การสอนคุณธรรมจริยธรรม

2.2 การกำหนดกติกาการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมในห้องเรียน

2.3 การจัดทำธนาคารความดี

2.4 การวิเคราะห์สถานการณ์ข่าวเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม

2.5 กิจกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้วยเสียงเพลง

การดำเนินการ

1. วันแรกของการเรียน ในสัปดาห์แรกจัดการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบสอบถามวัดคุณธรรมจริยธรรม

2. ดำเนินการทดลองตามรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในเดือนมกราคม-เมษายน พ.ศ. 2561 (16 สัปดาห์) ประกอบด้วย

2.1 การสอนคุณธรรมจริยธรรม โดยก่อนการเรียนในแต่ละคาบ ใช้เวลา 15 นาที บรรยายคุณธรรมจริยธรรม 6 ประการ พร้อมยกตัวอย่างเหตุการณ์ในปัจจุบันประกอบ สัปดาห์ละ 1 เรื่อง ประกอบด้วย ชยัน อุดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ และกตัญญู จนครบ 6 สัปดาห์

2.2 การกำหนดกติกาการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมในห้องเรียน ในด้านชยัน อุดทน ประหยัด ซื่อสัตย์ ในวันแรกของการเรียน และเป็นกติกาที่ต้องปฏิบัติไปตลอด 16 สัปดาห์ ของการเรียนวิชานี้ โดยมีคะแนน 5 คะแนน เมื่อมีการปฏิบัติไม่เป็นไปตามกติกา จะถูกหักคะแนน โดยมีเกณฑ์ปฏิบัติดังนี้

ชยัน : เข้าเรียนครบตามเกณฑ์
เข้าเรียนตรงเวลา ส่งงานตรงเวลา

อุดทน : เข้าเรียนจนจบคาบ ไม่คุยกัน
ในระหว่างเรียน

ประหยัด : ใช้กระดาษสองหน้า ประหยัด
ในการใช้อุปกรณ์ต่างๆ

ซื่อสัตย์ : ไม่ทุจริตในการสอบ ไม่ลอก
รายงาน อ้างอิงในรายงาน

2.3 กิจกรรมธนาคารความดี เป็นกิจกรรมรายบุคคล กำหนดให้นักศึกษาทำความดีเดือนละ 1 เรื่อง ภายใต้อุบายคุณธรรมจริยธรรม 6 ประการ และเป็นความดีที่กระทำต่อตนเอง ต่อครอบครัว/

ผู้มีพระคุณ ต่อสังคม/ผู้ด้อยโอกาส โดยไม่ซ้ำกันในแต่ละเดือน และเขียนบรรยายความดีที่ได้กระทำในเดือนนั้นๆ ให้เห็นถึงความตระหนัก การคิด วิเคราะห์ ที่ได้เลือกทำดีในเหตุการณ์นั้นๆ พร้อมเชื่อมโยงคุณธรรมจริยธรรม 6 ประการ สะสมความดีทุกเดือน เก็บในแฟ้มธนาคารความดี

2.4 การวิเคราะห์สถานการณ์ข่าวเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม เป็นกิจกรรมกลุ่มย่อย กลุ่มละ 2 คน แต่ละกลุ่มเลือกปัญหาที่เป็นข่าวจากหนังสือพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม ย้อนหลังไม่เกิน 5 ปี (พ.ศ. 2556-2560) แล้วนำมาวิเคราะห์ตามหลักคุณธรรมจริยธรรม 6 ประการ และจริยธรรมในการบริหารจัดการองค์กร แลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยวิเคราะห์หาสาเหตุ แนวทางการแก้ปัญหา นำเสนอพร้อมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในห้องเรียน ซึ่งอาจเป็นความคิดเห็นเพิ่มเติมหรือโต้แย้งได้

2.5 กิจกรรมคุณธรรมจริยธรรมจากเสียงเพลง เป็นกิจกรรมกลุ่ม กลุ่มละ 6-8 คน เลือกเพลงกลุ่มละ 1 เพลง เป็นเพลงประเภทใดก็ได้ โดยไม่ซ้ำกัน และนำเพลงมาวิเคราะห์ตามหลักคุณธรรมจริยธรรม 6 ประการ พร้อมบอกเหตุผลผลการเลือกเพลงนั้น แล้วออกแบบรูปแบบการนำเสนออย่างสร้างสรรค์ให้เหมาะสมกับยุคสมัยและความเข้าใจของชีวิตวัยรุ่น ซึ่งอาจเป็นบทบาทสมมติ หรือร้องเพลงพร้อมกับการนำเสนอคุณธรรมจริยธรรมที่ได้รับจากบทเพลงนั้นๆ อย่างละเอียด พร้อมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากกลุ่มอื่นๆ และอาจารย์ผู้สอน ซึ่งอาจเป็นความคิดเห็นเพิ่มเติมหรือโต้แย้งได้

3. ในวันสุดท้ายของการเรียน จัดการทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบสอบถาม

วัดคุณธรรมจริยธรรม และตอบแบบวัดความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ในวิชา HM 4353 จริยธรรมในการจัดการโรงพยาบาล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ระดับคุณธรรมจริยธรรม ระดับความพึงพอใจ ใช้จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบระดับคุณธรรมจริยธรรม ก่อน-หลัง ข้อมูลแจกแจงปกติใช้สถิติทดสอบทีแบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน ข้อมูลแจกแจงไม่ปกติใช้สถิติทดสอบวิลคอกซัน (Wilcoxon Signed-Rank Test) ตรวจสอบการแจกแจงข้อมูลปกติจากค่า Kolmogorov-Smirnov พบว่ามีกรแจกแจงปกติ ยกเว้นด้านเมตตา ซื่อสัตย์ และกตัญญู

การพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมการวิจัย งานวิจัยนี้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เลขที่รับรอง อ.568/2560 และเข้าร่วมวิจัยด้วยความสมัครใจ ข้อมูลวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวม

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 91.67 และร้อยละ 8.33) มีอายุเฉลี่ย 20.99 ปี มีผลการเรียนเป็นเกรดเฉลี่ยสะสมในภาคการศึกษาที่แล้ว อยู่ระหว่าง 2.50-2.99 มากที่สุด ร้อยละ 39.81 รองลงไป มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.00-2.49 ร้อยละ 26.85 ส่วนใหญ่อาศัยอยู่หอพัก ร้อยละ 68.52 ผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 35.19 รองลงไป คือ ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 29.63

2. ระดับคุณธรรมจริยธรรมและการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรม

1) คุณธรรมจริยธรรมโดยรวม

ก่อนการทดลอง กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมโดยรวม เท่ากับ 189.46 คะแนน อยู่ในระดับมาก หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 195.22 คะแนน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

2) คุณธรรมจริยธรรมรายด้าน

ก่อนการทดลอง กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยด้านขยัน อดทน ประหยัด เท่ากับ 23.93, 25.99 และ 38.19 คะแนน ตามลำดับ อยู่ในระดับมาก หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.37, 26.82

และ 39.67 คะแนน อยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ก่อนการทดลอง กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ย ด้านกตัญญู 31.49 คะแนน อยู่ในระดับมากที่สุด หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 32.71 คะแนน อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ก่อนการทดลอง กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ย ด้านเมตตา ซื่อสัตย์ เท่ากับ 23.04 และ 46.83 อยู่ในระดับมากและมากที่สุด หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.38 และ 47.27 อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ซึ่งสูงกว่าก่อนทดลองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมและรายด้านของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการทดลอง (n=108)

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	t	df	p-value	ระดับคะแนนเฉลี่ย
คุณธรรมจริยธรรมโดยรวม			5.092	107	0.000*	
ก่อนการทดลอง	189.46	13.782				มาก
หลังการทดลอง	195.22	12.797				มาก
ขยัน			5.299	107	0.000*	
ก่อนการทดลอง	23.93	2.827				มาก
หลังการทดลอง	25.37	2.740				มาก
อดทน			2.793	107	0.006*	
ก่อนการทดลอง	25.99	3.239				มาก
หลังการทดลอง	26.82	3.090				มาก
ประหยัด			3.830	107	0.000*	
ก่อนการทดลอง	38.19	4.144				มาก
หลังการทดลอง	39.67	4.540				มาก
เมตตา**					0.297	
ก่อนการทดลอง	23.04	3.509				มาก
หลังการทดลอง	23.38	2.794				มาก

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรม โดยรวมและรายด้านของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการทดลอง (n=108) (ต่อ)

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	t	df	p-value	ระดับคะแนนเฉลี่ย
ชื่อเสียง**					0.376	
ก่อนการทดลอง	46.83	4.100				มากที่สุด
หลังการทดลอง	47.27	3.553				มากที่สุด
กตัญญู**					0.000*	
ก่อนการทดลอง	31.49	2.330				มากที่สุด
หลังการทดลอง	32.71	1.824				มากที่สุด

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

** ใช้ Wilcoxon signed-rank test

3. ความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในวิชา HM 4353 จริยธรรมในการจัดการโรงพยาบาล

ภายหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อรูปแบบ

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก ในรายกิจกรรมพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ยกเว้นกิจกรรมการสอนคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโดยรวม และรายกิจกรรม (n=108)

ความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	4.30	0.678	มาก
- การสอนคุณธรรมจริยธรรม	4.55	0.619	มากที่สุด
- การกำหนดกติกาการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมในห้องเรียน	4.37	0.637	มาก
- การจัดทำธนาคารความดี	4.42	0.675	มาก
- การวิเคราะห์สถานการณ์ข่าวเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม	4.25	0.690	มาก
- กิจกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้วยเสียงเพลง	4.39	0.671	มาก

อภิปรายผล

กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมโดยรวม และรายด้าน ในด้านขยัน อดทน ประหยัด เมตตา อยู่ในระดับมาก และมีคะแนนเฉลี่ยด้านซื่อสัตย์ กตัญญู อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ อรุมา กิจละครม และคณะ (2558) ที่ศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักศึกษาสาขาการจัดการโรงพยาบาล มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พบว่าความขยัน อดทน ซื่อสัตย์ อยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับคุณธรรมจริยธรรมตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่มีกิจกรรมในการพัฒนานักศึกษาและสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมและปลูกจิตสำนึกด้านคุณธรรม 6 ประการ ทั้งโดยคณะวิชาและสำนักพัฒนานักศึกษา จึงทำให้นักศึกษามีคะแนนคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก (มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, 2560ก)

จากการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในวิชา HM 4353 จริยธรรมในการจัดการโรงพยาบาล พบว่า คะแนนคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และในรายด้านพบว่า ด้านขยัน อดทน ประหยัด และกตัญญู หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย กิจกรรมหลายประการ ซึ่งการเสริมสร้างคุณธรรมผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปลูกฝังคุณธรรมแก่เด็กและเยาวชน การใช้วิธีเสริมสร้างคุณธรรมเพียงวิธีการหนึ่งวิธีการใดนั้นยังมีประสิทธิผลจำกัด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) พรนิภา จันทน์น้อย (2560) สรุปว่าการพัฒนาจริยธรรมจะต้องใช้วิธีการ

หลายวิธี เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในค่านิยมจริยธรรมนำไปสู่การมีเจตคติที่พึงประสงค์ และส่งผลต่อการประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม เช่น การสอนสอดแทรกเนื้อหาจริยธรรมที่บูรณาการกับการใช้ชีวิตประจำวัน การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาจริยธรรม การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นต้น ผลการศึกษาสอดคล้องกับการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ของนายิกา จันทน์ยิวา (2560) ที่ประกอบด้วยหลายกิจกรรม

ในการศึกษาครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมประกอบด้วย การสอนคุณธรรมจริยธรรม การกำหนดกติกาการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมในห้องเรียน การจัดทำธนาคารความดี การวิเคราะห์สถานการณ์ข่าวเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม และกิจกรรมคุณธรรมจริยธรรมด้วยเสียงเพลง ซึ่งการสอนคุณธรรมจริยธรรมเป็นการสอนสอดแทรกเนื้อหาที่บูรณาการกับชีวิตประจำวัน การกำหนดกติกาการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมในห้องเรียน เป็นการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โดยมีคะแนนเป็นสิ่งจูงใจให้ปฏิบัติตามกติกา กิจกรรมธนาคารความดี เป็นการกำหนดให้นักศึกษาทำความดีเดือนละหนึ่งครั้ง ต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อผู้อื่น โดยไม่ซ้ำกันในแต่ละเดือน เป็นการฝึกให้นักศึกษาเป็นผู้ให้ รู้จักแบ่งปันความดี กิจกรรมนี้ส่งเสริมให้นักศึกษาทำความดี เกิดความภูมิใจในการทำความดี และเมื่อทำความดีแล้ว จะมีผลป้อนกลับสู่ตัวนักศึกษาในด้านที่ดี เช่น ขยันเรียน มีผลคะแนนที่ดีขึ้น ช่วยเหลือผู้อื่นในสังคม ได้รับ

คำชม ความซาบซึ้งใจจากผู้ให้ความช่วยเหลือเป็นต้น จึงเป็นแรงจูงใจให้ทำความดีต่อไป การวิเคราะห์สถานการณ์ข่าวเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม และกิจกรรมคุณธรรมจริยธรรมจากเสียงเพลง เป็นการใช้กระบวนการกลุ่มในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม พิจารณาจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การเรียนรู้เหตุการณ์ในการศึกษาวิเคราะห์ ทำให้เกิดการเรียนรู้ รวมทั้งมีการใช้สื่อทางหนังสือพิมพ์ การใช้สื่อเสียงเพลง การนำสื่อที่สะท้อนความจริงในสังคม และผลการกระทำที่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม ผลดี ผลเสียของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้เข้าใจความสำคัญและจำเป็นของคุณธรรมจริยธรรม นำไปใช้เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตต่อไป

สำหรับคุณธรรมจริยธรรมด้านเมตตาและซื่อสัตย์ คະແນນເລີຍຍູໃນຮັບດັບມາກແລະມາກທີ່ສຸດ ຫຼັງຫຼວງມີຄະແນນເລີຍຍູສູງຂຶ້ນຢ່າງມີນິຍົມສຳຄັນທາງສັດທິ ເນື່ອງຈາກຄວາມເມຕຕາ ຫມາຍຄຶງກັບການປະຕິບັດ ເພື່ອຕ້ອງການຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ອື່ນມີຄວາມສຸຂ ໃຫ້ພັນຈາກທຸກໆ ມີຄວາມສຸຂຄວາມເຈຣິຍູ ດ້ວຍການແຂດງຄວາມມີນ້ຳໃຈ ເອ້ອອາຫຣຕ່ຳຜູ້ອື່ນດ້ວຍຄວາມເຕັມໃຈ ອາງເນື່ອງຈາກ ຍັງເປັນນັກສຶກສາ ອາງນ້ອຍ ຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດໃນດ້ານການ ແຂດງຄວາມເມຕຕາຕ່ຳຜູ້ອື່ນໃນບາງເຣື່ອງ ເຊັ່ນ ການບຣິຈາດ ຈິນ ສິ່ງຂອງໃຫ້ຜູ້ຍາກໄຣ້ ການຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອນດ້ານການ ເຣື່ອງ ເນື່ອງຈາກສ່ວນໃຫຍ່ມີຜຸລການເຣື່ອງຢູ່ໃນຮັບດັບ ປານກລາງ ເປັນຕົ້ນ ຮວມທັງຮູບແບບການປັດທະນາຄຸນຮວມ ຈຣິຍູຮວມໃນກິຈການການກຳກັດດຕິກາການປະຕິບັດ ຄຸນຮວມຈຣິຍູຮວມໃນຫ້ອງເຣື່ອງ ທີ່ຕ້ອງປະຕິບັດໄປຕລອດ 16 ສັປດາທ໌ ໄດ້ກຳກັດດຕິກາເຣື່ອງເມຕຕາ ແລະກຕັຍູ ເນື່ອງຈາກກຳກັດເຄດທ໌ປະຕິບັດໃນຫ້ອງເຣື່ອງໄດ້ຈຳກັດ ຈິ່ງອາງເປັນເຫຕູໃຫ້ບໍ່ສາມາດໃຫ້ຄະແນນເລີຍຍູດ້ານ ຄວາມເມຕຕາສູງຂຶ້ນຢ່າງມີນິຍົມສຳຄັນທາງສັດທິ

แต่สำหรับความกตัญญู ถึงแม้ไม่มีการ กำหนดอยู่ในกติกากาการปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมใน ห້ອງເຣື່ອງ ແຕ່ຄະແນນເລີຍຍູຄວາມກຕັຍູສູງຂຶ້ນຢ່າງ ມີນິຍົມສຳຄັນທາງສັດທິ ເນື່ອງຈາກมหาวิทยาลัยหัวเฉียว ເລືອມພຣະເກືຍຣຕິກ່ອເກດຈາກຄວາມກຕັຍູຂອງຂາວຈິນ ທີ່ຢູ່ຮຸ່ມເຢັນເປັນສຸຂໃນແຜ່ນດິນໄທຍ ທີ່ສ້າງສຳນັກສຶກສາ ໄວ້ໃນແຜ່ນດິນ (ແສງອຣຸນ ກນກພງສ໌ຊັຍ, 2550) ຄວາມ ກຕັຍູຈິ່ງເປັນຄຸນຮວມທີ່ສຳຄັນທີ່ນັກສຶກສາໄດ້ຮັບການ ປລູກຝັງຕັ້ງແຕ່ແຮກເຂົ້າຈາກວິດທ໌ສ໌ນ໌ແຮກໃນການປຣຸມນິເຫຕ ແລະມີກິຈການທີ່ສ່ງເສຣິມຕ່ຳມາ ເຊັ່ນ ດຣອຣການສ່ງເສຣິມ ຄຸນຮວມ ສື່ອສັຕຍ໌ສຸຈຣິຕ ກຕັຍູຍູກຕເວທິ ເປັນຕົ້ນ ແລະ ອາງເປັນເພຣາະໃນສັງຄມໄທຍນັກສຶກສາໄດ້ຮັບການປລູກຝັງ ຈາກຄຣອບຄຣັວແລະສາສນາໃນເຣື່ອງຄວາມກຕັຍູຍູກຕເວທິ (ຈິຣຣາ ດຳຫາ ແລະ ສມບັດີ ວຣິນທຣນຸວັຕຣ, 2559) ສຳພາ ແວດລ້ອມໃນມหาวิทยาลัยและครอบครัวดังกล่าว ອາງ ຊ່ວຍເສຣິມຮູບແບບປັດທະນາຄຸນຮວມຈຣິຍູຮວມໃຫ້ມີ ຄະແນນສູງຂຶ້ນຢ່າງມີນິຍົມສຳຄັນທາງສັດທິ

ในด้านซื่อสัตย์ ซึ่งนักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมากที่สุดทั้งก่อนและหลังทดลองอยู่แล้ว แต่ ຮູບແບບການປັດທະນາຄຸນຮວມຈຣິຍູຮວມໃຫ້ຄະແນນ ເລີຍຍູຄວາມສື່ອສັຕຍ໌ສູງຂຶ້ນຢ່າງມີນິຍົມສຳຄັນທາງສັດທິ ອາງເປັນເພຣາະກິຈການທີ່ກຳກັດໃນຮູບແບບການ ປັດທະນາຄຸນຮວມຈຣິຍູຮວມຄຶງແມ່ ຈະມີກິຈການທີ່ ຫລາກຫລາຍແລ້ວອາງຍັງມີກິຈການທີ່ສ່ງເສຣິມຄວາມ ສື່ອສັຕຍ໌ບໍ່ເພື່ອງພອ ສຸເມ໌ ດັວງຈູ (2553) ສຶກສາພວບ່າ ປັຈຈັຍທີ່ມີຄວາມສັມພັນກັບຄວາມສື່ອສັຕຍ໌ຄຶງຄຶງເຫັນ ແບບອ່າງທາງສັງຄມ ຈາກການຫບຫວນງານວິຈັຍທີ່ມີຮູບແບບ ການປັດທະນາຄວາມສື່ອສັຕຍ໌ໄດ້ອ່າງມີນິຍົມສຳຄັນທາງ ສັດທິ ເຊັ່ນ ຮູບແບບການປັດທະນາຄວາມສື່ອສັຕຍ໌ ຂອງອັງຄຣິຍາ ສຸຣວຣເສຊຸຣຸ້ ແລະຄນະ (2560) ປຣະກອບດ້ວຍ 6 ກິຈການ ກິຈການປຣະການື່ງ ຄຶ ການສ້າງຕັວແບບທີ່ດີ ອີຣຕາ ຫ້ານອງ, ພຣະຣາຊປຣິຍ໌ຕິມູນີ, ແລະ ດລພັດມ໌

ยศธร (2561) ปลุกฝังความซื่อสัตย์จากครอบครัว โดยใช้รูปแบบที่มีกิจกรรมผสมผสาน ซึ่งมีกิจกรรมการเป็นแบบอย่างที่ดีอยู่ด้วย ดังนั้นรูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในการศึกษาครั้งนี้ ขาดกิจกรรมแบบอย่างที่ดีด้านความซื่อสัตย์ จึงทำให้คะแนนความซื่อสัตย์สูงขึ้นอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

อาจารย์ผู้สอนสามารถใช้รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเป็นทางเลือกหนึ่งในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

รูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ควรเพิ่มกิจกรรมที่พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ และเมตตา เช่น การกำหนดบุคคลต้นแบบในชั้นเรียน เพิ่มกิจกรรมทางศาสนา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). *รายงานการวิจัยประเมินผลคุณธรรม 8 ประการของผู้เรียน: เจตคติและพฤติกรรม*. กรุงเทพฯ: เพลินสตูดิโอ.

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

จีรภา คำทา, และ สมบัติ วรินทร์นุวัตร. (2559). การศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 9(2), 1962-1978.

ดวงเดือน พันธุนาวิน. (2538). *ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม: การวิจัยและการพัฒนาบุคคล*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ธีรดา ขำนอง, พระราชปรียัติมิณี, และ ดลพัฒน์ ยศธร. (2561). ผลการใช้รูปแบบปลุกฝังความซื่อสัตย์ของเด็กโดยครอบครัวตามแนวพุทธธรรม. *วารสารบัณฑิตปริทรรศน์*, 14(1), 97-108.

นงลักษณ์ วิรัชชัย, บุษพา เมฆศรีทองคำ, และ ธีรวัฒน์ ฆะราช. (2551). *การวิจัยนำร่องการใช้ตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน).

นายิกา จันทรียิวา. (2560). รูปแบบการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานราธิวาส เขต 1. *วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 11(2), 51-70.

ประคอง กรรณสุด. (2538). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปณพร ศรีปลั่ง, และ พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ. (2558). การศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมนักศึกษาด้วยกระบวนการอภิปัญญา. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 5(2), 7-16.

พรนิภา จันทรน้อย. (2560). *รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามคุณลักษณะอุดมคติไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่).

- พรนิภา จันทรน้อย, วีระศักดิ์ ชมภูคำ, ประวดี พันธุ์สุข, และ เรืองวิทย์ นนทภา. (2559). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*, 10(4), 261-273.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. (2552, 14 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, 116(74ก), 1-28.
- มณีภรณ์ ทฤษฎาวดี, จำนง สดคมขำ, ศิริลักษณ์ คงมนต์, และ ณัฐิกา ลีสกุล. (2559). ผลของกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ณ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน. *วารสารวิจัยทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 10(2), 107-116.
- มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. (2559ก). ความเป็นมาของมหาวิทยาลัย. สืบค้นเมื่อ 31 กรกฎาคม 2561, จาก <https://www.hcu.ac.th/about>
- มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. (2559ข). *ประกาศมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติที่ 040/0559, 116/2559 เรื่องการลงทะเบียนนักศึกษาทุจจริตในการสอบ ประจำปีภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 และภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2559*. สมุทรปราการ: ผู้แต่ง.
- มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. (2560ก). *แผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ 5 ปี ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2560-2564)*. สมุทรปราการ: ผู้แต่ง.
- มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. (2560ข). *ประกาศมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติที่ 010/2560 เรื่องการลงทะเบียนนักศึกษาทุจจริตในการสอบ ประจำปีภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2559*. สมุทรปราการ: ผู้แต่ง.
- วินัย หมื่นรักษ, และ นพรัตน์ ชัยเรือง. (2557). คุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพพรหมคีรี สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ มหวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 9(2), 53-61.
- ศิณภรณ์ หู่เต็ม. (2552). *พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีวิทยาลัยราชพฤกษ์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2560). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สุทธิพร บุญส่ง. (2549). *คุณธรรมจริยธรรมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต*. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ลเอ็ดดูเคชั่น.
- สุเมธ ด้วงจ. (2553). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์ของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล)*.
- แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย. (2550). *วิถีจีน-ไทยในสังคมสยาม*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- อภิญา ทหารวานิช, ศศิประภา ธนูศิลป์, และ พลอยไพรินทร์ ขอดคำตัน. (2559). *แนวทาง*

การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิต
นักศึกษา Generation Y มหาวิทยาลัย
ราชภัฏในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.

อรอุมา กิจสะศรม และคณะ. (2558). *พฤติกรรม
เชิงจริยธรรมของนักศึกษาสาขาการจัดการ
โรงพยาบาล คณะสาธารณสุขศาสตร์และ
สิ่งแวดล้อม*. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัย
หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

อัจฉริยา สุวรรณเชษฐ, ชัยพจน์ รังงาม, และ สฎายุ
ธีระวณิชตระกูล. (2560). รูปแบบการ
พัฒนาพฤติกรรมความซื่อสัตย์ต่อตนเอง
ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโดยใช้การ
วิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. *วารสาร
วิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*,
28(2), 46-59.

อาชวีภุริชญ์ น้อมเนียน, และ สมบูรณ์ ศิริสรรัทธิญ.
(2558). การศึกษาการใช้เหตุผลเชิง
จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนนายร้อย
ตำรวจ. *Veridian E-Journal, Silpakorn
University*, 8(2), 2140-2154.

อุบลศรี อุบลสวัสดิ์. (2553). *ผลการสอดแทรก
จริยธรรมในการสอนภาษาไทยโดยใช้
เพลงไทยและธรรมะเป็นสื่อ*. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

Gulcan, N. Y. (2015). Discussing the
importance of teaching ethics in
education. *Procedia-Social and
Behavioral Sciences*, 174, 2622-2625.

Iorga, M., Cinhodaru, T., & Romedea, S. N.
(2013). Ethic and unethic. Students
and the unethical during academic
years. *Procedia-Social and Behavioral
Sciences*, 93, 54-58.